

ZAMYŠLENÍ NAD SOUČASNÝMI MOŽNOSTMI TVORBY A NAPLŇOVÁNÍ JEDNOTNÉ DATABÁZE REALIZOVANÝCH PRVKŮ ÚSES

Ing. Michal KOVÁŘ, Ph.D.

*Design for landscape s.r.o.
kovar.x.michal@gmail.com*

ABSTRAKT

V současné době jsou územně orientované údaje o realizovaných prvcích ÚSES obtížně dostupné. Jednotná databáze doposud nevznikla. Zcela schází povědomí prvcích realizovaných ze soukromé iniciativy. V současné době se v krajině plánování uskutečňují nebo jsou plánovány projekty, které mají významný potenciál stát se nástrojem pro získání informací o množství realizací ÚSES. Tento příspěvek na ně upozorňuje a upozorňuje na jejich potenciál pro naplňování jednotné územně orientované databáze ÚSES.

ABSTRACT

At present, spatially oriented data on realized elements TSES (ÚSES) are difficult to access. Uniform database has not yet occurred. There is a complete lack of awareness of the elements implemented from a private initiative. At present, projects in the landscape planning are or are being planned, which have a significant potential to become an instrument for acquiring information on the number of TSES (ÚSES) implementations. This paper draws attention to this and draws attention to their potential for the fulfillment of the uniform territorially oriented TSES (ÚSES) database.

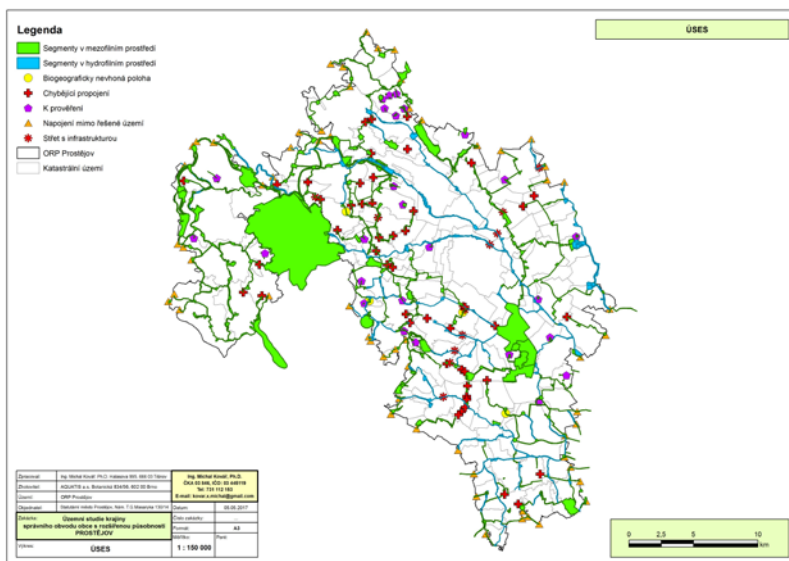
ÚVOD

Z rozhovorů s některými účastníky konferencí Zelená páteř krajiny, zvláště pak kolegů z přírodovědných oborů jsem si uvědomil, jak poměrně malé je povědomí o reálném množství nově realizovaných prvků ÚSES. Obvykle je toto množství vnímáno jako výrazně nízké. Obdobné přesvědčení lze pak získat i z některých článků publikovaných v oborových periodikách (blíže např. Buček, Černušáková 2016, 2017). Důsledkem toho může být mylná představa o ÚSES jako o marginální koncepci, která se uskutečňuje především jako kresby v mapách a plánech. Informace o postupné realizaci navrhovaných prvků ÚSES je možné považovat za významný podklad pro racionální koncepcí rozvoje krajiny.

DISKUZE

V současné době jsou územně orientované údaje o realizovaných prvcích ÚSES obtížně dostupné. Jednotná databáze uvažovaná např. (Buček, Černušáková 2012, 2014, 2015) doposud nevznikla. Zcela schází povědomí o prvcích realizovaných ze soukromé iniciativy, byť i ze soukromé iniciativy a soukromých finančních prostředků jsou prvky ÚSES realizovány. Podstatné množství realizovaných prvků ÚSES je však financováno z dotačních programů MŽP (blíže např. Lacina 2007) a z realizace prvků v rámci území řešených pozemkovými úpravami. Ani z těchto zdrojů však nejsou údaje o množství realizovaných prvků jednoduše zjistitelné.

V současné době se v krajinném plánování uskutečňují nebo jsou plánovány projekty, které mají významný potenciál stát se nástrojem pro získání informací o množství realizací ÚSES.

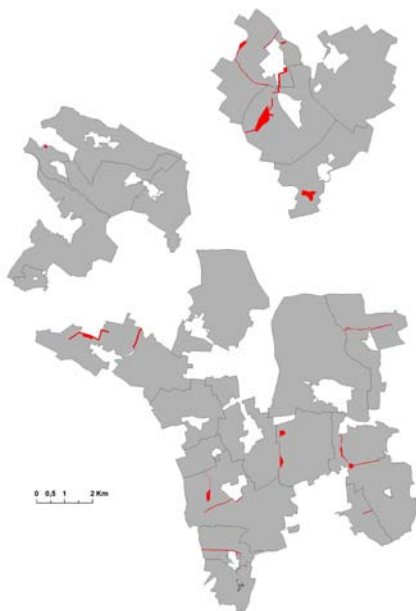

Obr. 1.: Pracovní mapa zachycující analýzu stavu vymezení ÚSES v ORP Prostějov (součást řešení územní studie krajiny ORP Prostějov)

Ve správním území řady obcí s rozšířenou působností řešeny územní studie krajiny. Zadání některých studií v oblastech věnující se krajinným prvkům a ÚSES nepřímou směřuje, nebo explicitně požaduje, bilancování nově navržených a realizovaných krajinných prvků. Blíží se také zadávání plánů

ÚSES dle nové metodiky. Bez vazby na tyto studie a plány ÚSES zpracovává státní pozemkový úřad „podrobnou validaci dat doplnění atributů a tvorbu vrstvy realizací“ (dále jako validace). Jde o projekt (úkol), který se snaží podchytit v prostředí GIS (ESRI) realizované části společných zařízení ukončených pozemkových úprav. Cílem je vytvořit datové vrstvy pro budoucí samostatný geoportál a pro stávající platformu LPIS. Projekt v prostředí GIS zachycuje jednak veškerá společná zařízení a zařízení zcela či z části realizovaná včetně uvedení dodavatele realizace, časových údajů, nákladů a jejich zdrojů.

Obr. 2.: Jižní partii ORP Prostějov se souvislými enklávami řešených KPÚ a zvýrazněnými realizacemi ÚSES (dle výstupu validace)

Tab. Orientační kvantifikace (dle validace) navržených a realizovaných biocenter a biokoridorů v rozsahů obvodů pozemkových úprav řešených v rámci ORP Blansko (35 131 ha) a ORP Prostějov (59 891 ha).

OPATŘENÍ	CELKEM V ŘEŠENÝCH KPÚ NAVRŽENO		
	KS	M ²	HA
BIOCENRA	124	9 481 091	948
BIOKORIDORY	228	4 256 932	426
SUMY	352	13 738 023	1 374

OPATŘENÍ	CELKEM V ŘEŠENÝCH KPÚ REALIZOVÁNO				
	KS	M ²	HA	%	NÁKLADY KČ
BIOCENRA	12	596 844	60	6,3	20 378 019
BIOKORIDORY	24	337 645	34	7,9	17 094 493
SUMY	36	934 489	93	6,8	37 472 512

Pozn.: „%“ udává procentický podíl realizovaných opatření z celkového množství navržených opatření.

ZÁVĚR

Projekt validace má značný potenciál pro vytvoření databáze poskytující představu o množství a základních charakteristikách realizovaných krajinných prvků a je významným zdrojem informací o realizovaných prvcích v obvodech pozemkových úprav. Je jistě škoda, že z časových důvodů nemohlo dojít při zadávání územních studií krajiny k provázanosti

na novou metodiku tvorby ÚSES. Také je škoda že neexistence jednotné databáze neumožňuje na takovou databázi provázat výstupy územních studií krajiny. Na cestě k vytvoření jednotné databáze bude projekt validace představovat první praktický krok. Za úvahu pak stojí, zda je možné hledat způsoby, jak tuto databázi rozšířit o realizace z dalších finančních zdrojů, případně z ní čerpat údaje do databáze zahrnující také hlavní finanční zdroj současných realizací a to údaje operačního programu životní prostředí.

LITERATURA

Buček, A., Černušáková, L. (2014): Databáze nově založených prvků územních systémů ekologické stability In: Petrová, A.,(ed.): ÚSES – zelená páteř krajiny. Sb. 13. roč. sem. v Brně. AOPK ČR, Brno. s. 17–17

Buček, A., Černušáková, L. (2015): Význam informací o nově založených prvcích ÚSES In: Petrová, A.,(ed.): ÚSES – zelená páteř krajiny. Sb. 14. roč. sem. v Brně. AOPK ČR, Brno. s. 5–11

Buček, A. (2006): Potřeba jednotného informačního systému ÚSES. In: Petrová, A.,(ed.): ÚSES – zelená páteř krajiny. Sb. 5. roč. sem. v Brně. AOPK ČR, Brno. s. 12–14

Buček, A., Drobilová, L. (2012): Geobiocenologická databáze nově založených biocenter a biokoridorů. In: Petrová, A. (ed.): Sb. 11. roč. semináře ÚSES – zelená páteř krajiny. Univerzita Palackého v Olomouci. s. 11–16

Lacina, D. (2007): Kolik jsme dali na realizace územních systémů ekologické stability. Veronica 21:6:13